

samk

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

NOORA LINDHOLM

Onko sosiaaliohjaukselle tarvetta lakiasiantoinnissa?

Kartoittamassa uutta työkenttää sosionomille

SOSIAALIALAN TUTKINTO-OHJELMA
2022

Tekijä Lindholm, Noora	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä elokuu 2022
	Sivumäärä 31	Julkaisun kieli Suomi
Julkaisun nimi Onko sosiaalihojaukselle tarvetta lakiasiantoinimistossa? Kartoittamassa uutta työ- kenttää sosionomille		
Tutkinto-ohjelma Sosiaaliala		
<p>Opinnäytetyö oli luonteeltaan tutkimuksellinen.</p> <p>Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää sosiaalihojauksen tarvetta lakiasiantoinimistossa.</p> <p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli tehdä Lakiasiantoinimisto Lindholm & Gustafssonin yli 18-vuotiaille asiakkaille kyselomake, johon vastattiin anonymisti. Työssä kartoitettiin asiakkaiden tarvetta ja kiinnostusta sosiaalihojaukselle lakiasiantoinimistossa.</p> <p>Lisäksi työssä kartoitettiin lakiasiantoinimiston osakkaiden kiinnostusta sosiaalihojauksesta yrityksen palveluvalikoimassa.</p> <p>Kyselylomakkeiden perusteella sosiaalihojaukselle lakiasiantoinimistossa koettiin jonkin asteista tarvetta. Erityisesti palveluhojaukseen koettiin tarvetta. Suurin osa vastaajista piti hyvänä ajatuksena tuoda sosiaalihojauksen palveluita lakiasiantoinimistoon.</p>		
Asiasanat aikuissosiaalityö, sosiaalihojaus		

Author Lindholm, Noora	Type of Publication Bachelor's thesis	Date August 2022
	Number of pages 31	Language of publication: Finnish
Title of publication Is there a need for social guidance in a law firm? Mapping a new area of work for Bachelor of Social Services.		
Degree program Social services		
<p>This thesis was research based.</p> <p>The aim of this thesis was to find out if there was a need for social guidance in a law firm.</p> <p>The purpose of this thesis was to make a questionnaire for the clients of Law firm Lindholm & Gustafsson. Clients were over 18 years old. The purpose of the questionnaire was to find out if clients needed or were interested of social guidance in the law firm. In addition, the law firms associates interest in adding social guidance to the firms provided services was asked.</p> <p>Based on the answers there was need for social guidance in the law firm to some degree. Especially there was need for guidance for services. Most of those who answered thought it was a good idea to provide social guidance in the law firms services.</p>		
<u>Key words</u> adult social work, social guidance		

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 AIKUISSOSIAALITYÖ.....	6
2.1 Aikuissosiaalityö.....	6
2.2 Sosiaalihojaus.....	7
2.3 Aikuissosiaalityön asiakasryhmät	8
2.3.1 Päihteiden käyttäjät.....	9
2.3.2 Työttömät.....	9
2.3.3 Nuoret alle 25-vuotiaat	10
2.3.4 Maahanmuuttajat	10
2.3.5 Taloudelliset vaikeudet.....	10
2.3.6 Mielenterveydelliset haasteet.....	11
2.3.7 Rikoksen tehneet.....	12
3 LAKIASIAINPALVELUT JA LAKIMIEHEN TEHTÄVÄT	14
3.1 Lakiasiaintoimiston asiakasryhmät	15
3.1.1 Avioero- ja huoltajuusriitatilanteet	15
3.1.2 Seksuaali- ja väkivaltarikosten uhrin.....	16
3.1.3 Kuolemantapaukset.....	16
3.1.4 Rikoksen tekijät	16
4 AIKUISSOSIAALITYÖN ASIAKKAIDEN TARVE LAKIASIAINPALVELUILLE	17
5 KARTOITUKSEN AIHE, TAVOITTEET JA TUTKIMUSMENETELMÄ	19
5.1 Työn tavoite ja aiheen rajaaminen.....	19
5.2 Toteutustapa ja käytettävä tutkimusmenetelmä	19
5.3 Puolistrukturoitu kyselylomake	20
5.4 Lakiasiaintoimisto Lindholm & Gustafsson	21
6 KARTOITUKSEN TOTEUTUS, TULOKSET JA TARKASTELU.....	22
6.1 Kartoituksen toteutus	22
6.2 Kartoituksen tulokset ja tulkinta	23
6.3 Luotettavuus ja eettisyys	28
7 POHDINTA	30
LÄHTEET	
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön lähtökohtana oli kiinnostus löytää uutta työkenttää, jossa sosionomi voisi ammattiaan harjoittaa. Kartoitettavaksi alueeksi valikoitui hiljattain toimintansa aloittanut lakiasiantaimisto. Tietävästi lakiasiantaimistoissa ei vielä tarjota sosiaalialan palveluita. Asiakaskunnassa löytyy kuitenkin yhtymäkohtia, joita olen opinnäytetyöni teoreettisessa osuudessa käsitellyt.

Opinnäytetyön teoreettinen osuus käsittelee aikuissosiaalityötä, sosiaaliohjausta ja aikuissosiaalityön asiakasryhmiä. Lisäksi teoreettinen osuus käsittelee lakimiehen tehtäviä ja lakiasiantaimiston asiakaskuntaa pääpiirteissään. Teoreettisen osuuden viimeisessä kappaleessa käsitellään aikuissosiaalityön asiakasryhmien ja lakiasiantaimiston asiakaskunnan yhtymäkohtia. Näitä yhtymäkohtia tosin nähdään jo aiemmissä kappaleissa, kun asiakasryhmiä tarkastellaan erikseen.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tehdä lakiasiantaimiston yli 18-vuotiaille asiakkaille kyselylomake, johon he vastasivat anonyymisti. Lomake kartoitti asiakkaiden tarvetta ja kiinnostusta sosiaaliohjaukselle lakiasiantaimistossa. Lisäksi tarkoituksena oli tehdä lakiasiantaimiston osakkaille oma kyselylomake, joka kartoitti osakkaiden kiinnostusta sosiaaliohjaajalle yrityksessä ja voisiko sosiaaliohjaus kuulua yrityksen tarjomiin palveluihin. Työn tavoitteena oli selvittää, onko sosiaaliohjaukselle tarvetta lakiasiantaimistossa.

2 AIKUISSOSIAALITYÖ

2.1 Aikuissosiaalityö

Aikuissosiaalityö on jatkuvasti muotoutuvaa ja monialaista, eikä sen määrittelemisen ole yksiselitteistä. 2000-luvulla kunnallisia sosiaalipalveluja aloitettiin kehittämään ja tuottamaan elämänkaarimallin mukaisesti. Tämän mallin mukaan lastensuojelun ja gerontologisen sosiaalityön väliin jäävä alue on aikuissosiaalityötä. Sosiaalityön tehtävä on motivoida asiakasta ja ohjata hänet asiakasta auttavien palvelujen piiriin. Lisäksi tehtävänä on työskennellä alistamista aiheuttavien olosuhteiden sekä sosiaalisen syrjäytymisen ja leimautumisen poistamiseksi. Kasaantuneet ongelmat hyvinvoinnissa ovat syrjäytymisen ja huono-osaisuuden ytimessä. (Kananoja ym., 2017, s.247–252.) Aikuissosiaalityö auttaa ratkaisemaan muun muassa asumisen, toimeentulon, toimintakyvyn sekä osattomuuden haasteita. Erilaiset haasteet hankaloittavat ihmisten selviytymistä arjessa. Asiakkaan kanssa yhteistyössä tehdään tuen tarpeen arviointi. Tarvittavat palvelut vastaavat arvioinnissa esiin tulleita tuen tarpeita. Aikuissosiaalityön tavoitteena on edistää asiakkaiden hyvinvointia. Aikuissosiaalityötä toteuttavat sosiaalityöntekijät sekä sosiaaliohjaajat. (Pro sos-hanke, 2019, s.3.)

Ammattia harjoittavat eri koulutuksen saaneet ammattilaiset. Sosiaalialan koulutuksia saa sekä yliopistoista että ammattikorkeakouluista. (Karvinen-Niinikoski ym., 2005, s.106.) 2000-luvun alkupuolella tehtiin selvityksiä, joista kävi ilmi kiistoja yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen tuottamien kelpoisuuksien välillä. Kuitenkin samaan aikaan pätevistä sosiaalityöntekijöistä oli pula. Tätä tilannetta pyrittiin paikkaamaan lakiuudistuksella sosiaalihuollon ammattilaisten kelpoisuusvaatimuksista. (Blomgren & Kivipelto, 2012, s.17.) Sosiaalityöntekijän ammattia saa harjoittaa henkilö, joka on suorittanut Suomessa ylemmän korkeakoulututkinnon, johon sisältyvät pääaineopinnot tai pääainetta vastaavat yliopistolliset opinnot sosiaalityössä. Sosiaaliohjaajan ammattia saa harjoittaa sosionomin koulutuksella. Sosionomin ammattia saa harjoittaa henkilö, joka on suorittanut Suomessa ammattikorkeakoulututkinnon, joka soveltuu sosiaalialalle. (Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä, 2 luku 7 § ja 8 §.)

Perinteisesti aikuissosiaalityössä on ollut valloilla virastokeskeinen työote. Asiakkaiden, jotka ovat vaikeissa elämäntilanteissa odotetaan saapuvaksi vastaanotolle ennalta sovittuna aikana. Kuitenkin tulisi löytää ihmisiä, jotka ovat avun tarpeessa. Työotteen tulisi siis olla liikkuvaa ja palveluiden tulisi olla lähellä asiakkaita. (Näkki, 2016, s.111.) Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen FinSoc-tiimin toteuttaman aikuissosiaalityön vaikuttavuushankkeen osana tehdyssä aikuissosiaalityön valtakunnallisessa kartoituksessa (Blomgren & Kivipelto, 2012, s.4) käy ilmi, että aikuissosiaalityö kohdentuu yleensä asiakkaiden elämänhallintaan sekä toimeentuloon. Lisäksi kohteina ovat työttömyys, päihteet ja riippuvuus. Aikuissosiaalityö on myös verkostotyötä muiden ammattilaisten, viranomaisten, terveyspalvelujen, asumispalveluiden sekä päihdepalvelujen kanssa. Aikuissosiaalityön valtakunnalliseen kartoitukseen vastanneet kertoivat, että he toimivat yhteistyössä ainakin Kelan, sosiaaliviraston eri palveluiden ja Työ- ja elinkeinotoimiston kanssa.

2.2 Sosiaaliohjaus

Sosiaalihuoltolain mukaan sosiaaliohjaus tarkoittaa yksilöiden, perheiden sekä yhteisöjen ohjausta, neuvontaa ja tukea palveluiden käytössä. Sosiaaliohjaus on myös yhteistyötä yhteensovittaessa eri tukimuotoja. Tavoitteena sosiaaliohjauksessa on edistää yksilöiden ja perheiden hyvinvointia ja osallisuutta vahvistamalla elämänhallintaa ja toimintakykyä. (Sosiaalihuoltolaki 1301/2014, 3 luku 16 §.)

Lähtökohtana sosiaaliohjauksessa on asiakkaan kokonaistilanteen huomioiminen ja oikeiden palveluiden tarpeen kartoitus (Jyväskylän kaupunki, 2021).

Asiakkuuden kesto vaihtelee asiakkaasta ja tilanteesta riippuen yhdestä tapaamisesta vuosien mittaisiin asiakkuussuhteisiin. Asiakkaan kokonaistilanne kartoitetaan ja yhdessä ammattilaisen ja asiakkaan kanssa etsitään ratkaisukeinoja tilanteeseen. Perimmäinen tavoite sosiaaliohjauksessa on asiakkaan ongelmallisen elämäntilanteen muuttuminen paremmaksi. (Näkki, 2016, s.105–106.) Sosiaaliohjaajan työ sisältää yleensä asiakkaiden taloudellisten tilanteiden käsittelyä, palveluohjausta ja etuuksista tiedottamista (Blomgren & Kivipelto, 2012, s.5).

Yleensä asiakkaan tilanteen arviointeja tehdään ennalta sovituilla vastaanottoajoilla kunnallisessa aikuissosiaalityön toimistossa. Jotta asiakkaiden tarpeisiin voitaisiin vastata mahdollisimman hyvin, tarvittaisiin jatkossa muitakin paikkoja asiakkaan kohtaamiseen. Sosiaaliohjausta tulisi tulevaisuudessa kehittää niin, että asiakkaan kohtauksia siirrettäisiin pois aikuissosiaalityön toimistoista lähemmäs asiakkaitten elämyksellistä maailmaa. Palvelujen tulisi olla kynnyksettä eli asiakkuudelle ei aseteta reunaehtoja. (Näkki, 2016, s.110–111.) Sosiaaliohjaustyö toteutuu yleensä asiakkaan neuvomisenä ja ohjauksena, jolloin tieto eri etuuksista ja paikallisista palveluista on tarpeen. Asiakaslähtöinen, asiakkaan osallisuuteen perustuva työskentely on mahdollista sosiaaliohjauksen avulla. (Näkki, 2016, s.215.)

2.3 Aikuissosiaalityön asiakasryhmät

Aikuissosiaalityön asiakaskunnan tunteminen mahdollistaa eri asiakkaiden ja asiakasryhmien palvelutarpeiden tarkastelun. Asiakaskunnan tunteminen on myös tärkeää, kun luodaan uusia palveluita. Asiakaskunnan tunteminen auttaa työn suunnitelmallisuudessa ja antaa paremman mahdollisuuden varhaiseen tukeen. (Saurama ym., 2011, s.15.)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toteuttamassa aikuissosiaalityön valtakunnallisessa kartoituksessa kävi ilmi, että aikuissosiaalityön merkittävimiksi asiakasryhmiksi nousivat päihteidenkäyttäjät, pitkäaikaistyöttömät ja työttömät, nuoret alle 25-vuotiaat asiakkaat, maahanmuuttajat, taloudellisissa vaikeuksissa olevat asiakkaat sekä mielenterveysasiakkaat (Blomgren & Kivipelto, 2012, s.32.) Myös rikoksen tehneet ovat yksi aikuissosiaalityön asiakasryhmä (Kankainen, 2012, s.53).

Sosiaalityön asiakkaina on lähes saman verran naisia ja miehiä. Suurin osa asiakkaista on naimattomia. Eronneita tai asumuserossa olevia on kolmas osa asiakkaista. Kolme prosenttia asiakkaista oli leskiä. Aineistosta puuttuvat yli 65-vuotiaat henkilöt, koska he kuuluvat vanhusten palveluiden piiriin. Perheitä, joissa lapset ovat alaikäisiä oli 23 prosenttia vastanneista. Tähän kuuluvat myös yksinhuoltajat. (Saurama ym., 2011, s.26–27.)

2.3.1 Päihteiden käyttäjät

Päihteiden käyttö on henkilölle itselleen ja hänen läheisilleen vaikea sairaus, joka vaikuttaa elämässä monin eri tavoin. Se on myös yhteiskunnallisesti merkittävä sosiaalinen, terveydellinen sekä taloudellinen ongelma. (Lääkäriliitto, 2021.)

Päihteiden ongelmakäyttö vaikeuttaa sekä yksilön että ryhmien osallisuutta sekä kokemuksia osallisuudesta. Yhteiskuntaan ja yhteisöihin kuulumattomuuden tunteet ja sosiaalisten verkostojen kaventuminen ovat päihteiden käyttäjillä yleistä. Nämä osallisuuden ongelmat ja puutteet ovat esillä jokapäiväisessä elämässä. Ongelmat tulevat esille esimerkiksi arjen asiointissa, huonona ja piittaamattomana kohteluna arjen kanssakäymisissä sekä ongelmina palvelujärjestelmissä. (Särkelä-Kukko, 2020.)

Päihteiden käyttö on yhteydessä myös rikosten tekijöihin, sillä rikosseuraamuslaitoksen asiakkaista melkein 80 prosentilla on ongelmallista päihteidenkäyttöä. Yksi keskeinen ylläpitävä tekijä rikollisissa elämäntavoissa on päihdeongelma. (Rikos-seuraamuslaitos, 2020.)

2.3.2 Työttömät

Työtön on henkilö, joka ei ole palkkatyössä tai toimi yrittäjänä (Tilastokeskus, n.d.). Kansainvälisestä ja kotimaisesta tutkimuksesta on selkeää näyttöä, että työttömyys on hyvinvoinnille ja terveydelle suuri riski. Pitkittyessään työttömyys on erityisen haitallista. Elinajanodote on alhaisempi ja itsemurhariski korkeampi työttömillä kuin keskimäärin kansalaisilla. Masentuneisuus ja päihdeongelmat ovat yleisimpiä kuin työssäkäyvillä ihmisillä. Terveyshaittoja lisäävät tupakointi, univaikeudet, vääränlaiset ruokakäytöt ja vähäinen liikunta. Terveyshaitat vähenevät, kun ihminen työllistyy uudelleen. (Mäntysaari, 2019, s.182.) Työttömänä huolta ja stressiä aiheuttaa epävarmuus tulevaisuudesta ja toimeentulosta. Työttömyyteen voi liittyä monia tunteita ja se voi olla henkilölle iso kriisi. Mieltä voi kuormittaa jo pelkästään työttömäksi jäämisen uhka. (Mieli ry, n.d.)

2.3.3 Nuoret alle 25-vuotiaat

Suomalaisen yhteiskunnan nuorille tarkoitettu palveluverkosto on suunnattu pääasiassa 18–24-vuotiaille henkilöille, joskus palvelut on suunnattu myös alle 30-vuotiaille. Nuorille suunnattuun palveluverkostoon kuuluvat nuorisotakuu, sosiaalityö sekä nuorten päihdepalvelut. Alaikäiset henkilöt ovat oikeutettuja TE-toimiston palveluihin ja poikkeustilanteissa toimeentulotukeen. (Huovila, 2013, s.44.)

2.3.4 Maahanmuuttajat

Maasta toiseen tapahtuu muuttoliikettä erilaisista syistä. Työ ja opiskelu, parempi elintaso ja perhe ovat yleisimpiä syitä muuttamiselle. Muuttoliikettä tapahtuu myös, kun lähtömaassa on epäinhimilliset elinolosuhteet sekä epävakaa poliittinen tai taloudellinen tilanne. (Yliselä, 2018, s.5.)

Työskenneltäessä erilaisesta kulttuurisesta taustasta tulleiden maahanmuuttajien kanssa puhutaan monikulttuurisesta sosiaalityöstä. Asiakkaiden sopeutumista suomalaiseen yhteiskuntaan pyritään edesauttamaan. Monikulttuurisessa sosiaalityössä tuetaan asiakasta arkielämän asioissa, neuvotaan ja ohjeistetaan yksilöllisten tarpeiden mukaan. Tarpeiden huomioiminen ei välttämättä ole helppoa esimerkiksi kulttuuristen eroavaisuuksien takia. Ammattilainen tulkitsee asiakkaansa tarpeet oman kulttuurinsa ja arvojensa kautta. Kuitenkin ihmiset ovat pohjimmiltaan samankaltaisia ja jakavat samanlaisia piirteitä persoonallisuudessa ja esimerkiksi kiinnostuksen kohteissa, ja näin voidaan rakentaa yhteistyötä, vaikka kulttuurit olisivatkin erilaisia. (Yliselä, 2018, s.8–14.)

2.3.5 Taloudelliset vaikeudet

Usein talousvaikeuksien taustalla on erilaisia tilanteita, jotka vaikuttavat tuloihin, esimerkiksi työttömyys, sairastumiset tai muut toimeentuloa heikentävät elämäntilanteet. Lisäksi tulojen epäsäännöllisyys ja ennakoimattomuus ovat talouden hallintaa hankaloittava tekijä. Taloudellista tilannetta vaikeuttaa pitkäaikaisesti se, jos henkilö on

menettänyt luottotietonsa. Pitkään jatkunut köyhyys saattaa aiheuttaa näköalattomuutta, toivottomuutta ja osattomuuden tunteita.

Jos henkilön tai perheen käytettävissä olevat rahat eivät riitä elämiseen, myönnetään toimeentulotukea. Alun perin toimeentulotuki on tarkoitettu viimesijaiseksi, väliaikaiseksi taloudelliseksi tueksi, jonka tarkoitus on mahdollistaa ihmisen pärjääminen. Nykyään se on muuttunut enenevässä määrin pitkäaikaiseksi tukimuodoksi, ensisijaisen etuuksien ollessa riittämättömiä kattamaan elinkustannuksia. (Helsingin kaupunki, n.d. s.1–3.)

Sosiaaliohjaaja voi auttaa ihmistä, joka on velkaantunut ja tarvitsee mahdollisesti apua talouden hallinnassa. Ohjausta ja neuvontaa voi antaa sosiaaliturvaan, etuuksiin ja muihin palveluihin liittyvissä asioissa. (Jyväskylän kaupunki, n.d.)

2.3.6 Mielenterveydelliset haasteet

Elämän eri vaiheissa mielenterveys voi kuormittua. Esimerkiksi vaikeassa elämäntilanteessa ohimenevä henkinen pahoinvointi on yleistä. Mielenterveyden häiriön tunnistaminen ja hoito on tärkeää, kun mielenterveys järkkyy. Monesti jokin stressaava tilanne tai tekijä voi laukaista häiriön, jolle pohjaa ovat luoneet jo muut tekijät aikaisemmin. Tavanomaisia arkielämän reaktioita, kuten surureaktiota menetystilanteessa, ei lueta mielenterveyden häiriöksi. Arkielämän vastoinkäymisiin reagoiminen ei ole sairaus. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, 2021.)

Kuten edelläkin määritelty, liittyy perinteinen puhe mielenterveydestä erityisesti mielisairauksiin, mielenterveyden häiriöihin sekä puuttuvaan toimintakykyyn. Pitkän aikaa mielenterveyden ongelmien on katsottu olevan perimän, oman toiminnan sekä läheisten toiminnan yhteisvaikutuksella aiheuttamia. Mielenterveyden ongelmiin liittyy edelleen häpeää, leimaamista, ja salailua. Nykyisin, kun tietoa mielenterveydestä on enemmän saatavilla, nähdään mielenterveyden ongelmat yhä useammin ilmiöinä, jotka koskettavat kaikkia ihmisiä. (Sayed, 2016, s.129.) Maailman terveysjärjestön (World Health Organization, 2018) mukaan mielenterveys on hyvinvoinnin tila, jossa ihminen tiedostaa omat kykynsä, pystyy käsittelemään arkielämän stressitekijöitä, työskentelee tuottavasti ja osallistuu yhteisönsä toimintaan. Lisäksi mielenterveys on

ihmisen kykyä ajatella, olla kanssakäymisissä toisten ihmisten kanssa, ansaita elanto ja nauttia elämästä.

Sosiaalihoitolain (Sosiaalihoitolaki 1301/2014, 3 luku 25 §) mukaan yksilön ja yhteisön mielenterveyttä suojaavia tekijöitä vahvistetaan ja mielenterveyttä vaarantavia tekijöitä poistetaan ja vähennetään mielenterveystyön avulla. Mielenterveystyöhön kuuluvat sosiaalipalvelujen ohjaus ja neuvonta mielenterveyttä suojaavissa ja vaarantavissa asioissa sekä yksilön ja perheen psykososiaalinen tuki myös äkillisissä järkyttävissä tilanteissa. Näiden lisäksi sosiaalihoitossa tehtävän mielenterveystyön tulee muodostaa toimiva kokonaisuus muun sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa.

Mielenterveysasiakkaiden parissa tehtävä sosiaalityö ei ole pelkästään etuihin liittyvää rutiininomaista tekemistä, tai teknisiä toimenpiteitä. Työ on myös asiakassuhteen rakentamista, tilanteen kokonaisvaltaista huomioimista, ongelmien ja asiakkaan muuttuvien tarpeiden määrittelyä sekä tilanteiden kriittistä puntarointia ja eri vaihtoehtojen pohtimista. (Ylikoski, 2013, s.2.)

2.3.7 Rikoksen tehneet

Suomessa rikosoikeudellinen vastuu alkaa, kun henkilö täyttää 15 vuotta. Nuori rikosentekijä on 15–20-vuotias. Syyllisyyttä arvioitaessa rikoksesta epäillyn ikä otetaan huomioon. (Poliisi, n.d.) Yhteiskunnallisten muutosten ja olosuhteiden vaikutuksesta rikollisuuden taso vaihtelee. Kokonaistasoon vaikuttavat taloudelliset suhdanteet, teknologinen kehitys ja muut eri tekijät. Alueellisesti rikollisuuden taso voi myös vaihdella. Yleensä rikollisuuden tasolla on yhteys alueen sosioekonomisiin piirteisiin. Tietoon tulleiden rikosten määrään vaikuttaa kynnys ilmoittaa tapahtunut rikos, se, kuinka helppo ilmoitus on tehdä, lainsäädäntö sekä kulttuuriset asenteet. Rikolliset, jotka ovat saaneet useita tuomioita, ovat yleensä tehneet ensimmäiset rikoksensa hyvin nuorina. Rikosten uusijoilla on yleensä myös muita sosiaalisia ongelmia, kuten työttömyys. (Rikoksantorjuntaneuvosto, n.d.)

Rikollisuutta voi sosiaalityössä tulla vastaan, missä hyvänsä työtä tehdään. Johanna Papusen (Papunen, 2016, s.66-68) tutkimuksessa selvitettiin sosiaalisen pääoman

yhteyttä nuorten rikollisuuteen. Papunen määrittelee, että sosiaalisten verkkojen jäsenet tuottavat sosiaalista pääomaa, joka on hyödyksi yksilölle ja yhteisölle. Hän jaottelee sosiaalisen pääoman toiminnalliseen ja rakenteelliseen pääomaan. Toiminnallista sosiaalista pääomaa ovat koulu, koti, kaveripiiri, sosiaalinen tuki- ja kontrolli sekä osallisuus. Rakenteellista sosiaalista pääomaa ovat vanhempien koulutustaso ja työllisyystilanne, perherakenne ja nuoren käytettävissä olevan rahan määrä viikossa. Tutkimuksessa selvisi, että sosiaalisella tuella- ja kontrollilla on yhteys nuorten tekemiin rikoksiin. Heikko sosiaalinen pääoma lisää rikollisuutta. Perhemuodolla tai käytettävissä olleella rahan määrällä ei ollut yhteyttä rikollisuuteen. Rikosaktiivisuutta lisää, jos molemmat vanhemmat ovat työttömiä.

3 LAKIASIAINPALVELUT JA LAKIMIEHEN TEHTÄVÄT

Lakimiespalvelut ovat asiantuntijapalveluita. Tällaisilla palveluilla tarkoitetaan ai-neettomia palvelusuorituksia, joiden ydinsisältönä on asiantuntemuksen ja tiedon tar-joaminen asiakkaalle (Norros 2008, s.637). Lakiasiaintoimisto voi erikoistua tarjoa-maan jotain tiettyjä palveluita joiltakin rajatuilta oikeudenaloilta. Toisaalta juridisten palveluiden tarjoaminen usealta eri oikeudenalalta ei ole poissuljettu. Tällöin riskinä kuitenkin on asiantuntemuksen huono laatu (Lindholm, 2021.)

Lakimiehen tehtäviin kuuluu juridisen neuvonnan lisäksi juridisten asiakirjojen laa-dinta. Tyypillisimpiä ja yleisimpiä laadittavia asiakirjoja perhe- ja jäämistöoikeuden puolelta ovat testamentit, edunvalvontavaltuutukset sekä avioehdot. Muita yleisesti laadittavia asiakirjoja ovat erilaiset sopimukset, kauppakirjat ja muut varallisuusoi-keudelliset asiakirjat. Lakimiehet edustavat asiakasta erilaisissa neuvotteluissa sekä oi-keudenkäynneissä. (Lindholm, 2021.)

Edustaakseen asiakasta oikeudenkäynnissä tulee lakimiehen olla varsinaiselta tittelil-tään joko asianajaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja. Edellä mainittujen lisäksi oikeudessa asiaa saavat ajaa myös julkiset oikeudenkäyntiavustajat sekä työoikeudel-lisissä asioissa ammattiliittojen lakimiehet (Oikeudenkäymiskaari 4/1734, 15 luku 2 §).

Toimintaa ohjaavat Asianajajaliiton (2012, luku 3) ”Hyvää asianajajatapaa koskevat ohjeet”. Ohjeissa määritellään asianajo- ja lakimiestoiminnan perusarvot. Lakimies-toiminnan perusarvoja ovat lojaalius, riippumattomuus, esteettömyys, luottamukselli-suus ja kunniallisuus.

Näitä perusarvoja noudatetaan jokaisessa toimeksiannossa, oli kysymys sitten testa-mentin laadinnasta tai rikosasian ajamisesta oikeudessa (Lindholm, 2021). Laki-miehen kanssa käytävät keskustelut ovat ehdottoman luottamuksellisia.

Jokaisen toimeksiannon aluksi lakimies kartoittaa asian juridiset lähtökohdat ja etene-mismahdollisuudet. Asiakkaan toiveita kuunnellaan. Joissakin tapauksissa asiakkaan odotukset voivat olla ristiriidassa tilanteen realiteettien kanssa. Asiakkaalle saattaa

tulla jopa järkytyksenä, ettei asiassa ole mahdollista edetä niin kuin asiakas on itse ajatellut. (Lindholm, 2021.)

3.1 Lakiasiain toimiston asiakasryhmät

Yhteistä lakitoimiston asiakkaille on avun tarve juridisen asian ratkomisessa. Joissain tilanteissa pelkän juridisen avun tarjoaminen tuo ratkaisun henkilön ongelmiin. Toisinaan kuitenkin asiakas tarvitsisi myös toisenlaista apua. (Lindholm, 2021.)

3.1.1 Avioero- ja huoltajuusriitatilanteet

Joillekin asiakkaille avioerotilanne voi muodostua ”liian vaikeaksi kantaa”. Ero koetaan elämän loppuna ja itsetuhoiset ajatukset eivät ole poikkeuksellisia. Erityisesti miessukupuolen edustajissa on huomattavissa tällaisia piirteitä. Henkilöt, joilla on ollut alkoholin kanssa ongelmia, vaikuttavat avioeroprosessin edetessä yhä epätoivoisemmilta. Edustettuina tässä ryhmässä ovat erityisesti 40-60-vuotiaat miehet. (Lindholm, 2021.)

Lakimiehen on toimittava toimeksiannoissa mahdollisimman hienotunteisesti. Monet toimeksiannot ovat emotionaalisesti todella latautuneita. Esimerkkeinä voidaan nostaa esimerkiksi riitaiset avioerot, joihin liittyy huoltajuusriidan lisäksi rikosoikeudellisia elementtejä. Tällaisten asioiden hoito vaatii juristilta hyviä vuorovaikutustaitoja ja sovittelevaa asennetta. (Aaltonen, 2009, s.172.) Tilanteissa, joissa avioeroon päätyneillä henkilöillä on yhteisiä lapsia, ajankohtaistuu huoltajuusasioista päättäminen. Tavallista on, että osapuolet ovat kiihtyneessä mielentilassa ja näyttävät suuriakin vihantunteita toista osapuolta kohtaan. Lapsen etu uhkaa tällaisissa tilanteissa jäädä toissijaiseksi. Lakimies joutuu juridiikan ammattilaisena kohtaamaan tunteellisesti kriisiytyneen tilan, jonka käsittelemiseen tai hoitamiseen hänelle ei ole annettu erityistä koulutusta. Tosiasia on myös, että lakimiehen tehtäviin ei kuulu toimia asiakkaansa psykologina tai terapeuttina. Asiakassuhde ei saa muodostua henkilökohtaiseksi, jotta asian hoitaminen juridisesta tulokulmasta ei vaarantuisi. (Lindholm, 2021.)

Huoltajuusriitatilanteissa on joissain tapauksissa lastensuojelu mukana. Kokemukset lastensuojelusta ovat kuitenkin usein melko negatiivisia. Yleensä on huomattavissa, että lastensuojelun toimet koetaan puolueellisiksi. Lakimiehet kokevat, että jonkinlainen lastensuojelun ulkopuolinen apu voisi olla tarpeen. (Lindholm, 2021.)

3.1.2 Seksuaali- ja väkivaltarikosten uhrin

Osa seksuaali- ja/tai väkivaltarikosten uhreista on ollut yhteydessä Rikosuhri-päivystykseen (RIKU) ja saa RIKU:n kautta apua. Varsinkin nuorilla naisilla on prosessissa mukana juristin lisäksi tukihenkilö, useimmiten RIKUn kautta. Ilman apua jäävätkin yleensä miespuoliset uhrin. Miespuoliset uhrin eivät useimmiten halua hankkia ulkopuolista apua yhtään sen enempään, kuin on tarpeen. (Lindholm, 2021.) Näissä tilanteissa lakiasiaintuimistossa työskentelevä sosionomi voisi olla hyvinkin tarpeellinen ja apu oikea-aikaista, jolloin sitä olisi asiakkaan helpompi ottaa vastaan.

Varsinkin henkilöt, jotka ovat kokeneet seksuaalista väkivaltaa nuorella iällä, ovat riskiryhmää. RIKU kyllä huolehtii uhrin hyvinvoinnista tietyn aikaa. Usein traumat ovat kuitenkin sen verran mittavat, että pitkäaikaisempi tuki ja apu asian käsittelyyn olisi tarpeen. (Lindholm, 2021.)

3.1.3 Kuolemantapaukset

Kuolemantapauksissa, kuolinpesien pesänselvitysten yhteydessä on henkilöitä, joiden pitäisi saada menetyksen tuomaan muutokseen apua. Pesänselvitysten yhteydessä tilanne perillisten välillä on usein riitaisa, mikä osaltaan on omiaan lisäämään läheisensä menettäneiden huonoa oloa. (Lindholm, 2021.) Tällaisissa tilanteissa sosionomi voisi olla kuunteluapuna ja auttaa löytämään hoitava taho, johon ohjata asiakas

3.1.4 Rikoksen tekijät

Yhtenä asiakasryhmänä ovat rikoksen tekijät. Varsinkin huumausainerikoksiin syylistyneet nuoret ja nuorehkot (18-35-vuotiaat) henkilöt ovat sellaisia, jotka tarvitsisivat sosiaalipuolen apua. (Lindholm, 2021.)

4 AIKUISSOSIAALITYÖN ASIAKKAIDEN TARVE LAKIASIAIN- PALVELUILLE

Kuka tahansa ihminen saattaa elämänsä aikana tarvita lainopillista apua. Aikuissosiaalityön asiakkaille tyypilliset ongelmat, kuten päihdeongelmat, työttömyys sekä taloudelliset vaikeudet ovat yhteydessä rikoksiin. Rikoksiin syyllistyneet tarvitsevat lainopillista apua.

Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen ja Rikosseuraamusviraston tutkimuksessa lyhytaikaisvankien elinoloista, elämäkulusta ja rikollisuudesta (Kivivuori & Linderborg, 2009, s.49) huomattiin päihteiden yhteys rikoksiin. Tutkimukseen osallistuneilta vangeilta kysyttiin päihteiden käytön yhteydestä heidän rikollisuuteensa. Vastanneista yhdeksän kymmenestä ilmoitti päihteiden käytöllä olleen vaikutusta heidän rikoksiinsa. Yli puolet vastanneista oli tehnyt rikoksen saadakseen päihteitä. Yli puolet vastanneista oli nauttinut alkoholia, lievittääkseen hermostuneisuutta rikoksen teon aikana. Melkein puolet oli vastaavassa tilanteessa käyttänyt huumeita hermoilun vähentämiseksi.

Tutkimuksessa (Kivivuori & Linderborg, 2009, s.37) selvitettiin myös vankien työtilannetta vankeutta edeltäneessä ajassa. Vastanneista vangeista työttömiä oli reilusti yli puolet. Vastaava osuus vertailuryhmässä (vapaudessa elävät) oli seitsemän prosenttia. Vangeille oli myös yleisempää osa-aikainen työ ja eläke kuin vertailuryhmälle. Lisäksi tutkimuksessa selvitettiin vankien taloudellista tilannetta vankeutta edeltäneessä ajassa. Tutkimukseen osallistuneista vangeista 72 prosenttia kertoi heillä olleen joko jonkin verran tai paljon talousvaikeuksia. Tutkimuksen vertailuryhmässä vastaava osuus oli 16 prosenttia. Maksamattomia sakkoja oli 62 prosentilla vangeista ja kahdella prosentilla vertailuryhmästä. Oikeuden määräämiä rikosperusteisia korvauksia maksamatta oli 68 prosentilla vangeista ja yhdellä prosentilla vertailuryhmästä.

Lainopillista apua tarvitaan myös erilaisissa elämän kriisitilanteissa, kuten avioeroissa ja kuoleman tapauksissa. Tässäkin voidaan huomata yhteys aikuissosiaalityön asiakaisiin. Aikuissosiaalityössä tavataan joka päivä asiakkaita, joiden elämä on muutostilassa, joista osan voi määritellä kriiseiksi. Selvitäkseen kriisitilanteista, ihminen

joutuu etsimään uudenlaisia selviytymiskeinoja sopeutuakseen muuttuneeseen tilanteeseen. Kriisi voi tulla yllättäen jonkin yksittäisen, äkillisen ja järkyttävän kokemuksen seurauksena tai pikkuhiljaa kasautuvan stressin, elämän haasteiden sekä kehityskriisien myötä. Ihminen selviää kriiseistä usein omin voimin, läheisten tukemana. Kuitenkin joskus ihminen tarvitsisi ulkopuolista apua. Vertaistuki ja tiedon saaminen voivat auttaa tilanteeseen, tässä sosiaalihojaus toimisi hyvänä apuna. (Mieli Lounais-Suomen mielenterveys ry, n.d.)

Erilaiset kriisit voidaan luokitella kolmeen ryhmään: kehityskriisit, elämänkriisit ja äkilliset kriisit. Näistä osana tavallista elämää kuuluvat elämän- ja kehityksenkriisit. Elämänkriisit voivat olla positiivisia tai negatiivisia ja liittyvät esimerkiksi ihmissuhteisiin tai työhön. Työhön liittyviä kriisejä voivat olla esimerkiksi uuden työpaikan saaminen tai työpaikan vaihto. Ihmissuhteisiin liittyviä kriisejä voivat olla esimerkiksi uuden ihmissuhteen syntyminen tai avioero. (Mielenterveystalo, 2021.) Avioero on tilanteena sellainen, jossa ihminen tarvitsee juridista apua. Kuitenkin kyseessä on myös henkinen kriisi, jolloin sosiaalihojauksesta olisi hyötyä. Sosiaalihojaaja voi toimia kuuntelijana ja auttaa löytämään esimerkiksi vertaistukea, jos asiakas kokee sellaista tarvitsevansa.

Äkillinen kriisi on luonteeltaan yllätyksellinen ja epätavallisen vaikuttava tapahtuma, joka tuottaa ihmiselle kärsimystä. Tämän tyyppiseen kriisiin ei voi varautua tai valmistautua. Äkillisiä kriisejä ovat esimerkiksi tulipalo, läheisen äkillinen kuolema, väkivallan kohteeksi joutuminen tai äkillinen avioero. Äkillisten kriisien jälkeen elämä ei enää jatku niin kuin ennen. Ihmisen omat voimat eivät välttämättä riitä kriisistä selviytymiseen. (Mielenterveystalo, 2021.) Äkillisistä kriiseistä muun muassa läheisen kuolema ja väkivallan kohteeksi joutuminen ovat sellaisia, joissa juridinen apu on tarpeen. Kun ihmisen omat voimavarat ovat vähissä äkillisen kriisitilanteen takia, on myös muunlainen ulkopuolinen apu tarpeen. Tällaisissa tilanteissa sosiaalihojaus olisi ihmisen voimavaroja tukevaa. Sosiaalihojaaja toimii kuuntelijana, tukena ja rohkaisijana. Sosiaalihojaaja kartoittaa palvelutarpeen ja ohjaa eteenpäin asiakkaan tarvitsemiin palveluihin.

5 KARTOITUKSEN AIHE, TAVOITTEET JA TUTKIMUSMENETELMÄ

Opinnäytetyön aiheena on tehdä lomakekyselynä toteutettu kartoitus Lakiasiantomisto Lindholm & Gustafssonin asiakkaiden tarpeesta sosiaaliohjaukselle kyseisessä lakiasiantomistossa.

5.1 Työn tavoite ja aiheen raja

Opinnäytetyön tarkoituksena on tehdä lakiasiantomiston yli 18-vuotiaille asiakkaille kyselomake, johon he voivat anonyymisti vastata. Lomakkeessa kartoitetaan asiakkaiden tarvetta ja kiinnostusta sosiaaliohjaukselle. Lisäksi tarkoituksena on tehdä toinen kyselylomake lakiasiantomiston osakkaille. Tässä osakkaille suunnatussa kyselylomakkeessa kartoitettaisiin osakkaiden kiinnostusta sosiaaliohjaajalle yrityksessään ja voisiko sosiaaliohjaus kuulua heidän tarjoamiinsa palveluihin. Kohderyhmänä toimivat Lakiasiantomisto Lindholm & Gustafssonin täysi-ikäiset yksityisasiakkaat, yritysasiakkaat eivät ole osana kartoitusta. Työn tavoitteena on selvittää, onko sosiaaliohjaukselle tarvetta lakiasiantomistossa.

5.2 Toteutustapa ja käytettävä tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyön aiheen vuoksi se on luonteeltaan tutkimuksellinen opinnäytetyö. Tutkimuksellisessa opinnäytetyössä toteutetaan työelämää palveleva soveltava tutkimus, jossa opiskeltavaan alaan liittyvä rajattu erityisongelma tai tutkimustehtävä (Karelia ammattikorkeakoulu, 2022). Tutkimuksellinen opinnäytetyö voidaan tehdä kysely- ja haastattelututkimusten avulla (Hakala, 2004, s.21).

Tutkimuksellisen opinnäytetyön voi tehdä myös kuvailevana kirjallisuuskatsauksena, jossa eri kirjallisten lähteiden avulla keskitytään valittuun teemaan eri näkökulmista. Valituista aineistoista tehdään sisällönanalyysi. (Karelia ammattikorkeakoulu, 2022.)

Tämän opinnäytetyön tutkimusote on kvantitatiivinen. Kvantitatiivisen tutkimuksen avulla voidaan kartoittaa olemassa oleva tilanne, ei kuitenkaan kattavasti selvittämään

asioiden syitä. Yksi kvantitatiivisen tutkimuksen aineistonkeruumenetelmä on lomakekysely. (Heikkilä, 2014, s.6-8.)

5.3 Puolistrukturoitu kyselylomake

Puolistrukturoitu kyselylomake sisältää niin kysymyksiä, joissa on valmiit vastausvaihtoehdot, kuin kysymyksiä, joissa saa vastata avoimesti. Täysin avoimia kysymyksiä tulee käyttää harkitusti, sillä kaikki vastaajat eivät välttämättä vastaa niihin ja vastaustavat saattavat vaihdella. (Kvantimotv, 2010.)

Kyselylomakkeen tulisi olla pituudeltaan kohtuullinen ja ulkoasun selkeä. Liian pitkä kysely voi vaikuttaa vastaamishalukkuuteen negatiivisesti. Kysymysten olisi hyvä edetä lomakkeella ylhäältä alaspäin, jotta kaikki kysymykset tulevat huomatuiksi. Kysymykset on lomakkeessa hyvä erottaa selkeästi esimerkiksi laatikoin, viivoin tai palstoittamalla. Kysymyksen asettelu tulisi olla yksinkertainen ja helppotajuinen. Kyselyä laatiessa tulee muistaa, ettei kyselyyn vastaava henkilö tunne tutkittavaa aihealuetta niin hyvin kuin kysymysten laatinut henkilö. Kysely tulee laatia niin, että kaikki vastaajat ymmärtäisivät kysymykset mahdollisimman samalla tavalla. Tämän vuoksi kyselyssä käytetään yksinkertaista, tarkoituksenmukaista ja täsmällistä kieltä. Kyselylomakkeen laatimisessa tulee ottaa huomioon myös tietosuoja. Lomake on hyvä laatia niin, että vastaaja ei ole tunnistettavissa. Jos lomakkeessa kysytään vastaajan taustatietoja, on hyvä mainita, että taustatietoja käytetään vain tilastollista käsittelyä varten, eikä niistä tunnista vastaajaa. Taustatiedot kannattaa kysyä lomakkeen lopussa, koska niiden kysyminen alussa voi aiheuttaa negatiivisia tunteita vastaajassa.

Lomakkeen ensimmäiset kysymykset on hyvä aloittaa helpoilla kysymyksillä. Samaan asiaan liittyvät kysymykset tulisi sijoittaa peräkkäin. Kysymysten tulee muutenkin edetä loogisesti ja myös siirtyminen aiheesta toiseen tulisi olla loogista. Kysymysten tulisi olla mahdollisimman tarkkoja. Tämä helpottaa analyysivaihetta. Esimerkiksi ikää kysyttäessä olisi hyvä kysyä, joko syntymävuosi tai ikä. Näin ikäluokitukset on helpompi tehdä analyysivaiheessa. Luottamusta ja arvostusta voi osoittaa teitittelemällä vastaajaa lomakkeessa. Kuitenkin sinutteleva kieli yleistyy ja monesti kyselyissä

käytetäänkin jo sinuttelumuotoa. Kumpikin muoto on hyväksyttävä, kunhan linja on johdonmukainen koko lomakkeen läpi. (Kvantimotv, 2010.)

5.4 Lakiasiantoimisto Lindholm & Gustafsson

Opinnäytetyön yhteistyötaho on Lakiasiantoimisto Lindholm & Gustafsson. Laki-asiantoimistossa on töissä kaksi lakimiestä, jotka ovat samalla toimiston osakkaat. Lakiasiantoimistossa hoidetaan sekä yksityisten henkilöiden että yritysten asioita. Lindholm & Gustafsson tarjoaa palveluita erityisesti yksityishenkilöille. Palvelut ovat painottuneet perhe- ja jäämistöoikeudellisiin, lapsioikeudellisiin ja rikosoikeudellisiin palveluihin. Toimisto tarjoaa palveluita myös varallisuusoikeudellisissa ja esineoikeudellisissa asioissa. (Lindholm, 2021.)

Lindholm ja Gustafsson kohtaavat monenlaisissa ja erilaisissa tilanteissa olevia henkilöitä. Yhteistä asiakkaille on, että he tarvitsevat apua juridisen asian ratkaisussa. Joissain tilanteissa pelkän juridisen avun tarjoaminen tuo ratkaisun henkilön ongelmiin. Toisinaan kuitenkin asiakas tarvitsisi myös toisenlaista apua. (Lindholm, 2021.)

6 KARTOITUKSEN TOTEUTUS, TULOKSET JA TARKASTELU

6.1 Kartoituksen toteutus

Helmikuun puolivälissä lakiasiaintomistolle luovutettiin tulostetut kyselylomakkeet (Liite 1), joita lakimiehet voisivat jakaa asiakkailleen. Lakiasiaintomistolle lähetettiin myös sähköpostilla linkki sähköiseen kyselylomakkeeseen. Lakimiehet pystyivät jakamaan linkin asiakkaille, jos asiakas haluaisi vastata paperilomakkeen sijaan sähköisesti. Paperinen ja sähköinen lomake olivat sisällöltään identtiset. Kyselylomakkeet olivat lakiasiaintomiston jaettavissa toukokuun puoliväliin asti. Täytetyt kyselylomakkeet noudettiin toimistolta toukokuun puolivälissä analyysiä varten.

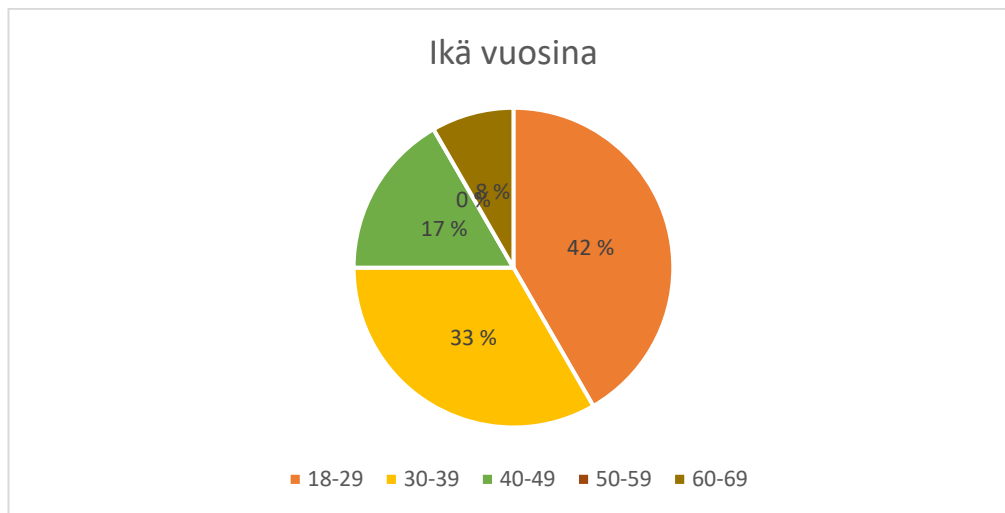
Lomakkeen alussa kerrotaan kyselyn tarkoituksesta, tekijästä, vastauslomakkeiden käsittelystä sekä lyhyt selostus, mitä sosiaaliohjaus pääpiirteissään on. Lomake sisältää yksitoista kysymystä. Kaksi kysymyksistä ovat avoimia, johon vastaaja saa vastata omin sanoin. Lomakkeen kaksi ensimmäistä kysymystä ovat taustatietokysymyksiä, joissa kysytään vastaajan ikä numeroina ja vastaajan sukupuoli. Kolmannessa kysymyksessä kysytään vastaajan työtilannetta. Lomakkeen kysymykset 4-11 kartoittavat vastaajien tarvetta sosiaaliohjaukselle. Viidenteen kysymykseen vastasivat vain ne, kenellä on aktiivinen asiakkuus sosiaalityössä. Kysymyksessä selvitetään tarkemmin, missä vastaajan mahdollinen asiakkuus on. Kymmenes kysymys on avoin. Vastaaja voi halutessaan täsmentää, minkälaisia sosiaalipuolen palveluita tarvitsee ja/tai haluaa.

Kyselylomakkeeseen vastasi yhteensä kaksitoista henkilöä. Kymmenen vastausta oli paperilomakkeita ja kaksi vastausta oli tehty sähköisesti.

Lakiasiaintomiston osakkaille tarkoitettu lomake luovutettiin heinäkuun lopulla. Lomakkeessa oli kaksi avointa kysymystä, johon osakkaat vastasivat yhdessä.

6.2 Kartoituksen tulokset ja tulkinta

Ensimmäinen kysymys lomakkeessa oli ”Ikäsi vuosina”. Vastaja sai itse kirjoittaa oman ikänsä. Vastaajien iät olivat (nuorimmasta vanhimpaan) 19, 20, 21, 25, 26, 32, 34, 38, 39, 45, 45 sekä 64.

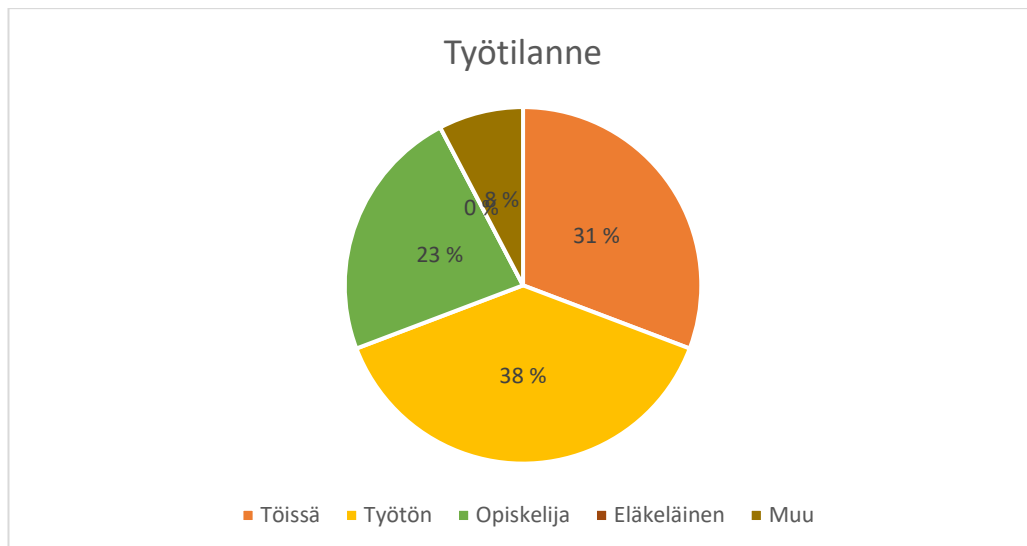

Kuvio 1. Ikä vuosina.

Kuviossa 1 vastaukset on jaoteltu ikäryhmiin, jotka ovat 18-29, 30-39, 40-49, 50-59 sekä 60-69. Vastaajista 42% (viisi vastaajaa) kuului ikäryhmään 18-29. 33% vastaajista (neljä vastaajaa) kuului ikäryhmään 30-39. 17% vastaajista (kaksi vastaajaa) kuului ryhmään 40-49. 8% vastaajista (yksi vastaaja) kuului ryhmään 60-69. Ikäryhmään 50-59 ei kuulunut yhtään vastaajaa.

Lomakkeen toisessa kohdassa selvitettiin vastaajan sukupuoli. Vastausvaihtoehtoina olivat nainen, mies ja muu. Vastaajista 33% (neljä vastaajaa) oli naisia ja 67% (kahdeksan vastaajaa) oli miehiä. Suurin osa vastaajista oli siis miehiä.

Lomakkeen kolmannessa kohdassa selvitettiin asiakkaan työtilannetta. Vastausvaihtoehtoina oli töissä, työtön, opiskelija, eläkeläinen, muu. Kohtaan muu sai vastata omin sanoin.

Kuvio 2. Työtilanne.

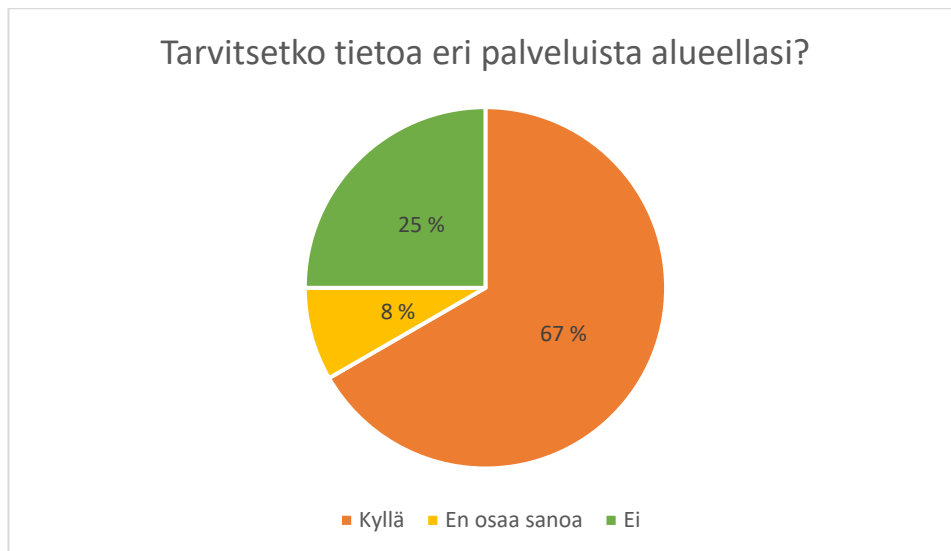
Kuviosta kaksi nähdään, että viisi vastaajaa oli työttömiä, neljä vastaajaa oli työssäkäyviä, kolme vastaajista oli opiskelijoita ja yksi vastaaja merkitsi työtilanteeksi muu, jossa kirjoitettu vastaus oli ”kotiäiti”. Yhtään vastaajaa ei ollut eläkkeellä. Pieni enemmistö oli siis työttömiä. Työttömät ovat yksi sosiaalialan kohderyhmiä.

Neljännessä kohdassa lomakkeessa kysyttiin ”Onko sinulla aktiivinen asiakkuus sosiaalityössä?”. Vastausvaihtoehtoina olivat kyllä, en ole varma, ei. Vastaajista 58% ei ole sosiaalityön asiakkuutta (seitsemän vastaajaa). Vastaajista 42% on aktiivinen asiakkuus sosiaalityössä (viisi vastaajaa). Yksikään vastaaja ei ollut epävarma asiakkuudesta. Hieman alle puolella vastaajista on siis jo aktiivinen asiakkuus sosiaalityössä. Vaikka yli puolella ei ole aktiivista asiakkuutta sosiaalityössä, ei tämä tarkoita sitä, etteikö tarvetta palvelulle olisi.

Viides kysymys oli tarkoitettu vastattavaksi niille vastaajille, jotka olivat vastanneet edelliseen kysymykseen kyllä. Kysymys oli ”Jos vastasit edelliseen kysymykseen kyllä, valitse sinulle sopiva vaihtoehto: Onko asiakkuutesi?”. Vastausvaihtoehdot olivat: aikuissosiaalityön toimistolla, lastensuojelussa, perhepalveluissa, jossain muualla, missä. Kysymykseen tuli viisi vastausta. Neljän vastaajan asiakkuus oli aikuissosiaalityön toimistolla ja yhden vastaajan asiakkuus oli perhepalveluissa.

Lomakkeen kuudes kysymys oli ”Tarvitsetko tietoa eri palveluista alueellasi (esim. yhdistystoiminta, vertaistukiryhmät, päivätoimintapaikat)?”. Vastausvaihtoehdot olivat kyllä, en osaa sanoa, ei.

Kuvio 3. Tarvitsetko tietoa eri palveluista alueellasi?

Kuviosta kolme näkee, kahdeksan vastaajaa tarvitsee tietoa oman alueen erilaisista palveluista. Kolme vastaajaa ei tarvitse tietoa eri palveluista alueella. Yksi vastaaja ei osannut sanoa, tarvitseeko tietoa alueen eri palveluista. Tuloksista voidaan huomata tarvetta sosiaaliohjaajan palveluohjaukselle. Huomattava osa vastaajista kokee tarvitsevänsä tietoa oman alueensa eri palveluista esimerkiksi yhdistystoiminnasta, vertaistukiryhmistä, päivätoimintapaikoista.

Lomakkeen kohdassa seitsemän kysyttiin ”Tarvitsetko tietoa Kelan eri etuuksista?”. Vastausvaihtoehtoina oli kyllä, en osaa sanoa, ei. Kuusi vastaajista kokee tarvitsevänsä tietoa Kelan eri etuuksista. Viisi vastaajaa ei tarvitse tietoa Kelan eri etuuksista. Yksi vastaajista ei osannut sanoa tarvitseeko tietoa Kelan eri etuuksista. Palveluohjauksen tarve näkyy tämänkin kysymyksen kohdalla. Hieman yli puolet vastaajista merkitsi tarvitsevänsä tietoa Kelan eri etuuksista. Sosiaaliohjaaja pystyisi auttamaan etuuksien selvittämisessä.

Kysymys kahdeksan oli ”Tarvitsetko keskusteluapua?”. Vastausvaihtoehtoina oli kyllä, en osaa sanoa, ei. Neljä vastaajista tarvitsee keskusteluapua. Neljä vastaajaa ei osaa sanoa tarvitseeko keskusteluapua. Neljä vastaajaa ei koe tarvitsevansa keskusteluapua. Vastaukset keskusteluavun tarvitsemisesta antavat myös hieman viitteitä sosiaaliohjaajan tarpeellisuudesta lakiasiainoimistossa. Vain neljä vastaa ei koe tarvitsevansa keskusteluapua. Neljä tarvitsee ja neljä ei osaa sanoa. Ei osaa sanoa vastaukset voivat olla merkki siitä, että jonkin asteinen kiinnostus keskusteluapuun on, mutta välttämättä vielä ei ole valmis.

Lomakkeen yhdeksäs kysymys oli ”Tarvitsetko sosiaaliohjausta lakiasiainoimistossa?”. Vastausvaihtoehtoina olivat kyllä, en osaa sanoa ja ei.

Kuvio 9. Tarvitsetko sosiaaliohjausta lakiasiainoimistossa?

Kuviosta yhdeksän nähdään, että 83% vastaajista (kymmenen vastaajaa) ei osannut sanoa tarvitseeko sosiaaliohjausta lakiasiainoimistossa. Vastaajista 9% (yksi vastaaja) kokee tarvitsevansa sosiaaliohjausta lakiasiainoimistossa ja 8% (yksi vastaaja) ei koe tarvitsevansa sosiaaliohjausta. Vastaus antaa viitteitä siitä, että aihe on uusi, eikä sosiaaliohjausta ole saanut tällaisessa yhteydessä. Kuitenkaan jyrkkiä ei vastauksia ei ollut

kuin yksi. Tämä kertoo siitä, että jonkin asteista kiinnostusta sosiaaliohjaukselle lakiasiain toimistossa on havaittavissa.

Lomakkeen kohdassa kymmenen sai halutessaan täsmentää, minkälaista sosiaalipuolen palvelua tarvitsisi. Lomakkeessa oli tilaa kirjoittaa vapaasti omin sanoin.

Kolme vastaajaa vastasi kohtaan kymmenen. Vastaajat kirjoittivat seuraavaa:

”Jään pian eläkkeelle ja olisin kiinnostunut erilaisista vapaaehtoistyön muodoista joihin voisin osallistua.”

”Miten toimia.”

”Joku apu alkoholin ja huumeiden käytön vähentämiseen ja tuki voisi olla hyvä. Ja sitten elämän käynnistäminen uudelleen.”

Vastauksista nousee esille erityisesti palveluohjauksen tarve. Lisäksi keskusteluapu voisi olla tarpeen vastaajien tilanteissa. Päähteiden käyttö tulee esille yhdessä vastauksessa, tämä on yksi sosiaalialan kohderyhmistä.

Lomakkeen viimeisessä kohdassa kysyttiin ”Vaikka et kokisi itse tarvetta sosiaaliohjaukselle, onko sinusta hyvä ajatus tarjota sosiaalialan ammattilaisen palveluita lakiasiain toimistossa?”. Vastausvaihtoehtoina kysymykselle olivat kyllä, en osaa sanoa ja ei.

Kuvio 10. Onko mielestäsi hyvä ajatus tarjota sosiaalialan ammattilaisen palveluita lakiasiain toimistossa?

Kuviosta kymmenen nähdään, että 92% vastaajista (yksitoista vastaajaa) on vastannut kyllä, eli heidän mielestään lakiasiantoimistossa olisi hyvä tarjota sosiaalialan ammattilaisen palveluita, vaikka eivät kyseisiä palveluita itse tarvitsisi. 8% vastaajista (yksi vastaaja) ei osannut sanoa olisiko lakiasiantoimistossa hyvä tarjota sosiaalialan ammattilaisen palveluita. Suuri enemmistö on siis sitä mieltä, että tällaiselle palvelulle olisi tarvetta.

Vastauksista voi huomata, että aihe on uusi. Sosiaaliohjaus lakiasiantoimistossa voi olla vaikka pelkästään palveluohjausta, jos asiakas sitä haluaa. Lomakkeen kohtiin kuusi ja seitsemän, enemmistö vastasi tarvitsevansa tietoa palveluista ja kelan etuuksista. Eli sosiaaliohjauksen tarvetta on. Kuitenkin, kun kysyttiin, kokeeko vastaaja tarvitsevansa sosiaaliohjausta lakiasiantoimistossa, 83% ei osannut sanoa. Tämän kartoituksen pohjalta voi sanoa, että sosiaaliohjaukselle lakiasiantoimistossa saattaa olla tarvetta ja suurin osa vastaajista piti ajatusta hyvänä.

Osakkaille tehdyssä lomakkeessa kysyttiin, olisivatko he kiinnostuneita sosiaaliohjauksesta osana yrityksen tarjoamia palveluita ja kokevatko osakkaat, että asiakkaat hyötyisivät sosiaaliohjauksesta osana yrityksen palveluja. Vastauksissaan osakkaat osoittavat kiinnostuksensa palvelulle ja kokevat, että se voisi lisätä kilpailukykyä, koska palvelutarjonta olisi laajempi. Osakkaat pitivät ajatusta sosiaaliohjauksesta lakiasiantoimistossa edistyksellisenä ja uutena avauksena. Osakkaat kokevat, että asiakkaat voisivat hyötyä tällaisesta palvelusta osana lakiasiantoimiston palvelutarjontaa.

6.3 Luotettavuus ja eettisyys

Opinnäytetyön luotettavuuden lisäämiseksi olen käyttänyt luotettavia lähteitä ja lähteitä on käytetty laajasti. Lähteiksi pyrin valitsemaan mahdollisimman tuoreita, mieluiten alle 10-vuotta vanhoja tekstejä. Lähteiksi valitsin ne, jotka olivat olennaisia aiheen kannalta. Opinnäytetyön luotettavuutta lisää se, että opinnäytetyötä ohjaava opettaja on tarkastanut opinnäytetyöni tasaisin väliajoin ja lopullinen opinnäytetyö

tarkastetaan Urkund-plagiointijärjestelmässä. Kartoituksen luotettavuutta olisi lisännyt kyselyyn vastanneiden suurempi määrä. Tavoitteenani kuitenkin oli saada vähintään kymmenen vastausta, joten tavoitteeni täyttyi hyvin.

Eettisyyttä ajatellen, olen kartoitusta tehdessä kiinnittänyt huomiota siihen, että vastaajat osallistuivat kyselyyn vapaaehtoisesti. Lisäksi olen antanut kyselylomakkeessa tietoa kyselyn tarkoituksesta, sekä siitä, että vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja että täytetyt lomakkeet hävitetään asianmukaisesti työn valmistuttua. Lisäksi laadin lomakkeet niin, että vastauksista ei voi tunnistaa vastaajan henkilöllisyyttä.

7 POHDINTA

Tänä päivänä yhteiskunnallinen keskustelu on painottanut sosiaali- ja terveysalan palveluiden keskittymistä ennakointiin. Opinnäytetyön tekohetkellä onkin meneillään suuri sosiaali- ja terveysalan muutos, kun ollaan siirtymässä hyvinvointialueisiin. Mielestäni ennakointi tarkoittaa sitä, että tulisi löytää uusia toimintapaikkoja, koska nykyisellään sosiaalialan palveluita käytetään enemmän korjaavassa mielessä. Sosiaaliohjaus lakiasiaintoimistossa olisi täysin uudenlainen paikka toimia. Sosiaaliohjaus tällaisessa paikassa voi monessa tapauksessa olla ennakoivaa toimintaa, ennen kuin ihmisen elämäntilanne menee huonommaksi. Esimerkiksi pieniä rikoksia tekevien henkilöiden kanssa tehtävä sosiaaliohjaus lakiasiaintoimissa voisi hyvinkin olla hyödyllistä ja keino katkaista rikosten kierre, ennen kuin tilanne pahenee. Rikosseuraamuslaitoksen sosiaaliohjaaja ei aina ehdi tapaamaan lyhyttä tuomiota suorittavaa vankia, joka näin jää ilman ohjausta ja apua. Avioerotilanteet ovat monesti vaikeita koko perheelle, tällaisessakin tilanteessa käynnit sosiaaliohjaajalla voivat olla tarpeellisia. Sosiaaliohjaus lakiasiaintoimistossa olisi matalan kynnyksen toimintaa, johon asiakkaiden olisi helppo osallistua. Ajatuksena olisi matalan kynnyksen ennaltaehkäisevä palvelu, jossa ei synny pitkäaikaista asiakkuutta. Jos tarvetta pidemmälle asiakassuhteelle on, tulisi asiakas ohjata sosiaalityön piiriin.

Opinnäytetyöni toteutus viivästyi alkuperäisestä aikataulusta. Viivästys johtui osittain siitä, että halusin mahdollisimman monta vastausta lomakkeisiin. Alkuperäinen vastausaika osoittautui liian lyhyeksi ja jäin odottamaan lisää täytettyjä lomakkeita. Teoreettinen osuus oli mielekästä kirjoittaa. Hankalinta oli yrittää etsiä olemassa olevaa tietoa aikuissosiaalityön asiakkaiden tarpeesta lakiasiaainpalveluille. Koska aihe on täysin uusi, ei tietoaakaan ole saatavilla. Tietenkin rikosten tekijät ovat selkeä ryhmä, josta on tietoa, mutta lakiasiaintoimistossa käy muitakin asiakkaita. Näkökulmaksi tähän valitsinkin elämän erilaiset kriisitilanteet, tämä on mielestäni selkein yhdistävä tekijä sosiaalityössä ja juridisissa asioissa.

Opinnäytetyön tekeminen on ollut antoisa prosessi. Työn tekeminen on auttanut laajentamaan ajatuksia perinteisestä sosiaalityöstä. Ajatukseni ovatkin työn edetessä yhä enemmän painottuneet ennakoivan toiminnan tärkeydelle. Pelkästään ennakointikaan

ei mielestäni riitä, vaan on mietittävä uusia toimintapaikkoja ja areenoja sosiaalityölle. Sosiaalihojausta olisi mielestäni todella tärkeää tarjota erilaisissa tilanteissa ja paikoissa. Lakiasiantomisto olisi hyvä paikka aloittaa. Asiakaskunta on osittain samaa kuin mitä sosiaalialan asiakasryhmissä. Toinen asia, mihin työssäni olen keskittynyt, on sosiaalialan asiakasryhmät. Ilman asiakasryhmien tuntemusta on mahdotonta yrittää kehittää uusia malleja auttaa asiakkaita.

Työn edetessä olen huomannut, että minua on alkanut enenevässä määrin kiinnostamaan sosiaalialan kehittäminen.

LÄHTEET

- Aaltonen, A. (2009). Lapsioikeus ja lapsen oikeus tuomioistuimissa. Edita.
- Asianajajaliitto. (2012). Hyvää asianajajatapaa koskevat ohjeet. <https://asianajajaliitto.fi/tapaohjeet/>
- Blomgren, S. & Kivipelto, M. (2012). Valtaistus - Valtakunnallinen aikuissosiaalityön kartoitus. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. <https://thl.fi/documents/10531/95751/Raportti%202012%2027.pdf>
- Hakala, J. (2004). Opinnäytetyöopas ammattikorkeakouluille. Gaudeamus Kirja.
- Helsingin kaupunki. (n.d.). Talousvaikeudet, velkaantuminen. <https://www.hel.fi/static/sote/hankkeet/talousvaikeudet.pdf>
- Huovila, E. (2013). Identiteettiä rakentamassa. Alle 25-vuotiaiden helsinkiläisten nuorten kokemuksia perussosiaalityöstä. [lisensiaatin tutkimus, Helsingin yliopisto]. <https://www.sosnet.fi/loader.aspx?id=e3d31d6e-ec9b-402a-920d-26ed7ccc95fb>
- Jyväskylän kaupunki. (n.d.). Sosiaalityö ja sosiaaliohjaus. Haettu 20.8.2021 osoitteesta <https://www.jyvaskyla.fi/sosiaalipalvelut/sosiaalityo-ja-sosiaaliohjaus>
- Kananoja, A., Lähteinen, M. & Marjamäki, P. (toim.). (2017). Sosiaalityön käsikirja (4., uudistettu painos). Tietosanoma.
- Kankainen, L. (2012). Aikuissosiaalityön haasteet. Institutionaalinen näkökulma kehittämishankkeiden kuvaamaan sosiaalityöhön. [lisensiaatintutkimus, Tampereen yliopisto]. <https://www.sosnet.fi/loader.aspx?id=56fefcf6-dd5f-494f-b822-e81099b30590>
- Karelia ammattikorkeakoulu. (2022). Karelian opinnäytetyön ohje: Opinnäytetyön eri muodot. <https://libguides.karelia.fi/c.php?g=679019&p=4901221>
- Karvinen-Niinikoski, S., Salonen, J., Meltti, T., Yliruka, L., Tapola-Haapala, M. & Björkenheim, J. (2005). Konstikas sosiaalityö 2003. Suomalaisen sosiaalityön todellisuus ja tulevaisuudennäkymät. Sosiaali- ja terveysministeriö. Helsinki. <https://core.ac.uk/download/pdf/198186994.pdf>
- Kivivuori, J. & Linderborg, H. (2009). Lyhytaikaisvanki. Tutkimus lyhytaikaisvankien elinoloista, elämäntilasta ja rikollisuudesta. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimuksia 248. Rikosseuraamusviraston julkaisuja 2/2009. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/152429/lyhytaikaisvanki.pdf?se>
- Kvantimotv. (2010). Kyselylomakkeen laatiminen. <https://www.fsd.tuni.fi/metelmaopetus/kyselylomake/laatiminen.html>
- Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150817>

Lääkäriliitto. (2021). Potilaan päihdeongelma. <https://www.laakariliitto.fi/laakarinetiikka/mielenterveys-paihde-ja-muistisairaat-potilaat/potilaan-paihdeongelma/>

Mielenterveystalo. (2021). Elämäkriisi. <https://www.mielenterveystalo.fi/aikuiset/Tietopankki/sosiaalipalvelut/Pages/elamankriisi.aspx>

Mieli ry. (n.d.). Työttömyys voi kuormittaa. <https://mieli.fi/vaikea-elamantilanne/tyottomuus-voi-kuormittaa/>

Mieli Lounais-Suomen mielenterveys ry. (n.d.). Tietoa kriiseistä. <https://www.mielenterveysseurat.fi/turku/materiaalit/tietoa-kriiseista/>

Mäntysaari, M. (2019). Sosiaalityö ja työttömyys. Janus – sosiaalipolitiikan ja sosiaalityön tutkimuksen aikakauslehti, 27(2), 181-187. <https://journal.fi/janus/article/view/78155/41903>

Norros, O. (2008). Vahingonkorvaus asiantuntijapalveluissa.

Näkki, P. (2016). Sosiaaliohjaus aikuissosiaalityössä. Teoksessa Helminen, J. (toim.). (2016). Sosiaaliohjaus – lähtökohtia ja käytäntöjä (s. 100–114). Edita.

Papunen, J. (2016). Nuorten rikollisuuden yhteys sosiaalisen pääoman tekijöihin. [pro gradu-työ, Lapin yliopisto]. <https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/62564/Papunen.Johanna.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

Poliisi. (n.d.). Nuori rikoksentehtäjä. <https://poliisi.fi/nuori-rikoksen-tekija>

Pro sos-hanke. (2019). Aikuissosiaalityö. <http://www.prosos.fi/wp-content/uploads/2019/06/Aikuissosiaality%C3%B6site.pdf>

Rikksentorjuntaneuvosto. (n.d.). Rikollisuus Suomessa. <https://rikksentorjunta.fi/rikollisuus-suomessa>

Rikosseuraamuslaitos. (26.2.2020). Kuntouttava toiminta – Päihdetyö. Haettu 15.12.2021 osoitteesta <https://www.rikosseuraamus.fi/fi/index/taytantonpano/toiminnot/kuntouttavatoiminta-paihde-tyo.html>

Saurama, E., Kangas, S. & Jouttimäki, P. (toim.). (2011). Uudistuva ja voimaannutettava aikuissosiaalityö. Visio vahvasta aikuissosiaalityöstä -hankkeen loppuraportti. Socca - Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus.

Sayed, T. (2016). Sosiaaliohjaus mielenterveystyössä. Teoksessa Helminen, J. (toim.). (2016). Sosiaaliohjaus – lähtökohtia ja käytäntöjä (s. 129–143). Edita.

Sosiaalihuoltolaki 1301/2014 muutoksineen. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141301#L3P16>

Särkelä-Kukko, M. (2020). Päihteidenkäyttö ja yhteiskunnallisen osallisuuden ongelmat. <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/paihteet-ja-yhteiskunta/paihteidenkaytto-ja-yhteiskunnallisen-osallisuuden>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. (2021). Mielenterveyshäiriöt. <https://thl.fi/fi/web/mielenterveys/mielenterveyshairiot>

Tilastokeskus. (n.d.). Käsitteet ja määritelmät. Helsinki.

<https://www.stat.fi/til/tyti/kas.html>

World Health Organization. (2018). Mental health: strengthening our response.

<https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/mental-health-strengthening-our-response>

Ylikoski, A. (2013). Sosiaalityön toiminta mielenterveystyössä. Tapaustutkimus psykiatrisessa sairaalassa ja avohoidossa sekä sosiaalitoimen aikuissosiaalityössä. [pro gradu – työ, Tampereen yliopisto]. <https://core.ac.uk/download/pdf/250122271.pdf>

Yliselä, S. (2018). Maahanmuuttaja-asiakkaiden kohtaamisia sosiaalityössä. [pro gradu- työ, Turun yliopisto]. UTUPub. <https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/145901/Ylisel%C3%A4Susanna.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Sosiaalihojausta lakiasiaintoimistossa

Tämän kyselyn tarkoituksena on kartoittaa sosiaalihojauksen tarvetta lakiasiaintoimistossa. Olen sosionomiopiskelija Noora Lindholm Satakunnan ammattikorkeakoulusta. Tämä kysely on osa opinnäytetyötäni.

Vastaathan jokaiseen kysymykseen huolella valitsemalla sopivin vastausvaihtoehto. Suurin osa kysymyksistä on vaihtoehtoväittämiä. Niihin vastaaminen ei vie paljon aikaa. Mukana on kolme taustatietokysymystä ja yksi avoin kysymys.

Vastauksesi auttaa sosiaalialan työkentän kehittämisessä. Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista. Kyselyyn vastataan nimettömästi, eikä yksittäisen henkilön vastauksia voi tunnistaa. Kaikki tiedot käsitellään luottamuksellisesti. Kartoituksen tekijä lukee vastauslomakkeet ja hävittää ne opinnäytetyön valmistuttua. Palautathan kyselylomakkeen lakimiehellesi.

Kiitos vastauksestasi!

Sosiaalihojaus tarkoittaa yksilöiden, perheiden sekä yhteisöjen ohjausta, neuvontaa ja tukea palveluiden käytössä. Sosiaalihojaajan työ sisältää yleensä asiakkaiden taloudellisten tilanteiden käsittelyä, palveluohjausta ja etuuksista tiedottamista.

Yhteistä lakitoimiston asiakkaille on avun tarve juridisen asian ratkomisessa. Joissain tilanteissa pelkän juridisen avun tarjoaminen tuo ratkaisun henkilön ongelmiin. Toisinaan kuitenkin asiakas tarvitsisi myös toisenlaista apua

Valitse jokaisen väittämän kohdalla vastaus, joka parhaiten kuvaa tilannettasi tai kirjoita vastuksesi sille varattuun tilaan.

1. Ikäsi vuosina: _____

2. Sukupuoli: nainen mies muu

3. Työtilanne: töissä työtön opiskelija eläkeläinen

muu: _____

4. Onko sinulla aktiivinen asiakkuus sosiaalityössä?

kyllä   en ole varma   ei

5. Jos vastasit edelliseen kysymykseen kyllä, valitse sinulle sopiva vaihtoehto: Onko asiakkuutesi

Aikuissosiaalityön toimistolla   Lastensuojelussa   Perhepalveluissa

Jossain muualla, missä: _____

6. Tarvitsetko tietoa eri palveluista alueellasi (esim. yhdistystoiminta, vertaistukiryhmät, päivätoimintapaikat)?

kyllä   en osaa sanoa   ei

7. Tarvitsetko tietoa Kelan eri etuuksista?

kyllä   en osaa sanoa   ei

8. Tarvitsetko keskusteluapua?

kyllä   en osaa sanoa   ei

9. Tarvitsetko sosiaaliohjausta lakiasiainoimistossa?

kyllä   en osaa sanoa   ei

10. Halutessasi täsmennä, minkälaisia sosiaalipuolen palveluita tarvitset ja/tai haluat?

_____

_____

---

11. Vaikka et kokisi itse tarvetta sosiaalihojaukselle, onko sinusta hyvä ajatus tarjota sosiaalialan ammattilaisen palveluita lakiasiaintoimistossa?

- kyllä   en osaa sanoa   ei

Sosiaaliohjausta lakiasiaintoimistossa

Kysymysten tarkoituksena on kartoittaa sosiaaliohjauksen tarvetta lakiasiaintoimistossa. Tämä kysely on osa opinnäytetyötäni.

Sosiaaliohjaus tarkoittaa yksilöiden, perheiden sekä yhteisöjen ohjausta, neuvontaa ja tukea palveluiden käytössä. Sosiaaliohjaajan työ sisältää yleensä asiakkaiden taloudellisten tilanteiden käsittelyä, palveluohjausta ja etuuksista tiedottamista.

Yhteistä lakitoimiston asiakkaille on avun tarve juridisen asian ratkomisessa. Joissain tilanteissa pelkän juridisen avun tarjoaminen tuo ratkaisun henkilön ongelmiin. Toisinaan kuitenkin asiakas tarvitsisi myös toisenlaista apua

Kiitos vastauksista!

1. Olisitteko kiinnostuneita sosiaaliohjauksesta osana yrityksenne tarjoamia palveluita?

---

2. Koetteko, että asiakkaanne hyötyisivät sosiaaliohjauksesta osana yrityksen palveluja?
